

ABE-1102

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November/December - 2016

Sanskrit (Compulsory) : Paper-FE-101

(स्वप्नवासवदत्तम् - अंक १, २, ३-भासः)

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) गभे ते ऋषा श्वोकीनो अनुवादे करोः ८
- (१) धीरस्याश्रमसंश्रितस्य वसतस्तुष्टस्य वन्यैः फलै-
र्मानाहस्य जनस्य वल्कलवतस्त्रासः समुत्पाद्यते ।
उत्सिक्तो विनयादपेतपुरुषो भाग्यैश्चलैर्विस्मितः
कोऽयं भो निभृतंतपोवनमिदं ग्रामीकरोत्याज्ञया ॥
- (२) कस्यार्थः कलशेन, को मृगयते वासो यथानिश्चितं
दीक्षां पारितवान् किमिच्छति पुनर्देयं गुरोर्यद भवेत् ।
आत्मानुग्रहमिच्छतीह नृपजा धर्माभिरामप्रिया
यद यस्यास्ति समीप्सितं वदतु तत् कस्याद्य किं दीयताम् ॥
- (३) विस्त्रब्धं हरिणाश्चरन्त्यचकिता देशागतप्रत्यया
वृक्षाः पुष्पफलैः समृद्धविटपा सर्वे दयारक्षिता ।
भूयिष्ठं कपिलानि गोकुलधनान्यक्षेत्रवत्यो दिशो
निःसंदिग्धमिदं तपोवनमयं धूमो हि बह्वाश्रयाः ॥
- (४) अनाहारे तुल्यः प्रततरुदितक्षामवदनः
शरीरे संस्कारं नृपतिसमदुःखं परिवहन् ।
दिवा वा रात्रौ वा परिचरति यत्नैर्नरपतिं
नृपः प्राणान् सद्यस्त्यजतियदि तस्याप्युपरमः ॥

(૫) યગા વાસોપેતાઃ સલિલમવગાઢો મુનિજનઃ
 પ્રદીપ્તોઽગ્નિર્ભાતિ પ્રવિચરતિ ધૂમો મુનિવનમ્ ।
 પરિશ્રષ્ટો દૂરાદ રવિરપિ ચ સંક્ષિપ્તકિરણો
 રથં વ્યાવર્ત્યાસૌ પ્રવિશતિ શનૈરસ્તશિખરમ્ ॥

(બ) ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો : ૫

(૧) પ્રદ્વેષો બહુમાનો વા સંકલ્પાદુપજાયતે ।

(૨) ન હિ રૂપમેવ, વાગપિ યલ્વસ્યા મધુરા ।

(૩) સર્વજનમનોઢિરામં યલુ સૌઢાગ્યં નામ ।

(૪) આર્યપુત્રોઽપિ નામ પરકીયઃ સંવૃત્તઃ ।

૨ ભાસનાં નાટકોના કર્તૃત્વની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ બ્રહ્મચારી પ્રસંગ અને તેનું નાટ્યગત મહત્ત્વ ચર્ચો. ૧૪

૩ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ની આધાર સામગ્રી દર્શાવી નાટકમાં ભાસની
 મૌલિકતા વર્ણવો. ૧૪

અથવા

૩ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ નાટકનો ઉદયન કુલીન, સાચો પ્રેમી અને આદર્શ
 પતિ છે.' આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪

૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ - શીર્ષક

(૨) વાસવદત્તા-ન્યાસ પ્રસંગ

(૩) કૌતુકમાલાગુંફન પ્રસંગ

(૪) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ની રાજકીય પશ્ચાદ્ભૂમિ.

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો : ૧૪
- (૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ નાટકની પ્રસ્તાવનાને નાટ્યકારે શું નામ આપ્યું છે ?
  - (૨) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ના મંગલપદ્યમાં કોની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે ?
  - (૩) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્માં નાન્દી પછી કોણ પ્રવેશે છે ? તે શું કરે છે ?
  - (૪) પલટાતા ભાગ્યને યૌગન્ધરાયણ કોની સાથે સરખાવે છે ?
  - (૫) રાજમાતા કોણ હતી ? તેનું નામ શું હતું ?
  - (૬) બીજા અંકના આરંભે કયો અર્થોપક છે ? તેમાં કોની ઉક્તિઓ છે ?
  - (૭) વાસવદત્તા શા માટે ઉદયનને નિરાપરાધી માને છે ?
  - (૮) વાસવદત્તા ઈશ્વરને અકરુણા શા માટે માને છે ?
  - (૯) પ્રોષિતભર્તૃકા એટલે શું ? તે કેવી રીતે રહે છે ?
  - (૧૦) ચેટી કૌતુકમાળા લઈને જતાં શા માટે અત્યાહિતમ્ કહે છે ?
  - (૧૧) ધાત્રી કયા સમાચાર લાવે છે ?
  - (૧૨) દાસીના મતે જમાઈ કેવા છે ?